
Schein Gábor

(„HOGY ELVÉTESSENEK”)

Mire a tüntetők, akiket ide is elkísért a főbérletek, a társbérletek ragacos, édeskés tejszaga, átértek a hídon, Lujza kisasszony, hogy mentse apját a felségárulási pertől, sokadszor is ugyanúgy megírta levelét von Kalb udvarnagyról úrnak. A tér, amelyet három évtized múltán majd egyik szélétől a másikig felásnak, és a futóárkokban sötétedésig gyerekek háborúznak, most szónoklatokat hallgatott, himnuszt szavalt, lelkesedett. Lujza kisasszony ekkor még áldozatról és bűnről beszélt, a kikerülhetetlen pokolról, nem tudván, hogy szavai most utoljára nem fulladnak röhögésbe. És másnap furcsa történetek kezdtek járni. A zúrzavarban, az éjbe mindig máshonnan beleropogó géppisztolysorozatokról megrémülve, az állatkertből állítólag kitörtek a zsiráfok, feldúltak néhány közparkot, kiitták egy szökőkút medencéjét, de ekkor valójában még szelídek voltak, mintha egy gyerekszoba fiókjából húzták volna őket elő. A torkolattüzek egy pillanatra széles selyemlegyzőt nyitottak a házak között. A levegő minden irányból átszakadt, egyre sűrűbben, egyre követhetlenebbül, és a zsiráfok ijedtükben repülni kezdtek, hosszú lábukat szétárva át a Duna fölött, egyenest a színházba, ahol még ott lebegett Lujza kisasszony utolsó mondata: az üdvözítő halálában megbocsátott. És a zsiráfok összetörtek a színházban mindent. Mint egy álomban, kiszakadtak a helyükről a kristálycsillárok, a szilánkok ragyogtak a kék bársonyon, az erkélyek mellvédjei ledőltek, és a színpad összetört a zsiráfok veszett trappolásától. Úgy hírlik, félholtan húzták ki őket a romok alól. A tüntetés helyén, a téren az emberek megnyúzták és szétszaggatták a zsiráfokat, ahogy a háború után az elhullott lovakkal tették, és csontjaikat, „hogy vétkeik elvétessenek”, a vízbe dobták.

(GORGÓ)

hirtelen átjáró, a levegőből kimetszett lombtenyerek árnyékában, visszaforgatott testnyi rés, eltagadott, elveszített, ahová, mint fogoly, akit egyszer csak szabadon engednek, szegyenével visszatérhet az ébredő, és amint belép a félrebillent vaskapun, látja, hogy a szűk utat vastag galambtrágya lepi, a sarkokban rothadó szemét, és még emlékszik egy lépcsőre,

a fordulónál mintha lett volna egy kút is,
gorgófej-vízköpő, de odáig nem lehet feljutni,
a visszakapott testet nem tartja meg
a résen, mint kecskedudából, kiszakadó levegő.

André András

„VÉGÁLLOMÁS: AUSCHWITZ”

Fényképfelvétel (Somogy, 2000/2.)

Mégiscsak bűnös ez az öregasszony is. Hiába takargatja egymásra tett kézzel ölét, *néhai* rést a végtelenre, hatágú csillagával hiába próbálja palástolni vétkes szívverését. Bűnös, mert mohón belefalt a hideg libasültbe, s *títkon* szellentgetett a stelázi előtt, mikor tekintete végigsiklott a befőtteken. Bűnös, bűnös. Hiába is tagadná. Ahogy néz, nyilvánvaló: Ő az, Ő, aki összeégetett palacsintasütővel fenyegette a sárga kislibákat, szanaszét szaggatta tüskés ággal az álmodozva bóklászó októberi szellőket, pengeéles körömmel kibelezte az eget.

Hajrá, Taknyos!, kiáltotta lelkesen, mikor a kutya szenvedéllyel rázta a görényt.

Nézzetek csak rá: hát nem megérdemli büntetését?
Hát nem földi s túlvilági pokolra termett??

S még miket forgatott fejében! Még hogy őnéki is joga volt pöttöm gyermekként békésen szunyókálni a *mama* lüktető halmain!
Hát nem hallotta, hogy a nevetségesen siránkozó szűnyog *velőtrázón* szirénázta a jövőendő vést?

S hogy ő eztán köpni fog Hitlerre. S tán, hogy következő születése előtt tárgyalni fog a Magassággal, ha kell; könyörög összekulcsolt, rázkódó kézzel, ha kell; könyörög térden állva, simogatva a Mindenható vásott bakancsát – fontolja meg, ne rúgja félre meggondolatlan. Ne teremtse zsidónak soha többé.

S ha lehet: embernek se.